

Kemikalieinspektionens remissvar om Europeiska kommissionens förslag till industriutsläppsportalsförordning och reviderat industriutsläppsdirektiv KOM (2022) 157 och KOM (2022) 156

Sammanfattning

Kemikalieinspektionen stödjer det övergripande syftet med förslaget till industriutsläppsportalsförordning och förslaget till reviderat industriutsläppsdirektiv som bland annat innebär bättre kopplingar till Reach-förordningen och till annan miljölagstiftning. Detta menar vi ger bättre förutsättningar för arbetet för giftfria resurseffektiva kretslopp och en Giftfri miljö. Vi välkomnar särskilt att Europeiska kemikaliemyndigheten, Echa, ges en tydligare roll i utarbetandet av referensdokumenten för bästa tillgängliga teknik och att kommissionen ska inrätta ett nytt innovationscentrum. Kemikalieinspektionen vill samtidigt framföra följande:

- Det är viktigt att EU-kommissionen prioriterar arbetet med att uppdatera bilaga II i industriutsläppsportalsförordningen, som anger vilka ämnen som ska rapporteras.
- Det är dessutom viktigt att även ytterligare högfluorerade ämnen, (PFAS) än de som omfattas av föreslagna kriterier för inkluderande på bilaga II ovan kan bli föremål för rapportering.
- Det behövs tydliga kriterier för vad som ska ingå i de kemikalieförteckningar som verksamheterna ska ta fram enligt det reviderade industriutsläppsdirektivet.

Synpunkter

Industriutsläppsportalsförordningen

Kemikalieinspektionen noterar och välkomnar att verksamheterna enligt förslaget till ny förordning ska rapportera sin förbrukning av råmaterial och att de ämnen och ämnesgrupper som ska rapporteras är tänkta att harmoniseras med övrig miljölagstiftning som innehåller rapporteringskrav. Listan över ämnen som ska rapporteras ska också uppdateras löpande för att ta hänsyn till nya kemikalierisker ("chemicals of emerging concern"). Detta menar vi ger bättre förutsättningar för arbetet för giftfria resurseffektiva kretslopp och en Giftfri miljö.

Bilaga II – lista över föroreningar som ska rapporteras enligt förordningen

Kemikalieinspektionen välkomnar att ett av kriterierna EU-kommissionen ska utgå från när man uppdaterar bilaga II, är de särskilt farliga ämnen eller ämnesgrupper som finns i bilaga XIV till Reach (ämnen som kräver tillstånd för användning eller utsläppande på marknaden). För att sådana ämnen verkligen ska listas i bilaga II krävs dock att EU-kommissionen prioriterar detta arbete. Att arbetet prioriteras är önskvärt också eftersom ämnesbilagan i nuvarande industriutsläppsdirektiv, en lista som i dagsläget innehåller fler ämnen och ämnesgrupper än bilaga II, ersätts med en hänvisning till bilaga II.

Vi anser också att det är viktigt att fler högfluorerade ämnen, PFAS¹, omfattas av rapporteringskrav. Även om en bred PFAS-begränsning är under utarbetande kommer undantag sannolikt att ges för vissa användningar. Som förslaget till industriutsläppsportalsförordning ser ut, uppfattar vi det som att bara ett mindre antal PFAS-ämnen kommer att omfattas av något av de kriterier som behöver uppfyllas för att ämnet ska kunna listas i bilaga II.

Industriutsläppsdirektivet

Kemikalieinspektionen noterar och välkomnar att ett av syftena med revideringen av industriutsläppsdirektivet (IED) är att stödja övergången till användning av säkrare och mindre giftiga kemikalier. Vi noterar och välkomnar att Echa ges en mer formell roll i att stödja EU-kommissionen genom att identifiera och välja ut relevanta ämnen för olika sektorer, ge stöd för användning av de säkraste ämnena och att utveckla hjälpmedel och vägledning till miljöledningssystem som bidrar till substitution av farliga kemikalier. Vi är positiva till att Echa får en roll i utarbetande av referensdokumenten för bästa tillgängliga teknik (BAT referens-dokument), och att det finns en tidplan för när detta arbete ska starta. Det är bra att informationen i Echas databaser utnyttjas för att utveckla och effektivisera processerna i IED. Vi ser också positivt på att kraven på val av utsläppsgränsvärden (ELV) i miljötillstånden utifrån BAT-referensdokumenten skärps samt att det finns utrymme för att fastställa strängare villkor i de fall det krävs för att en miljökvalitetsnorm inte ska överträdas. Vi stödjer att EU-kommissionen inrättar ett innovationscentrum som ska samla information om och analysera innovativa tekniker för att minska verksamheternas utsläpp. Sammantaget tror vi att dessa förändringar i IED kommer att bidra till att minska utsläppen av farliga ämnen och därmed till bättre förutsättningar för arbetet för en Giftfri miljö.

¹ PFAS ett samlingsnamn för en grupp organiska ämnen som alla består av en kolkedja där väteatomerna är helt eller delvis utbytta mot fluoratomer. Gemensamt för alla PFAS-ämnen är att de är mycket svåra att bryta ner och vissa PFAS kan ha skadliga effekter, både för människa och miljö.

Artikel 14a

Kemikalieinspektionen är positiv till att det införs krav för verksamheterna att upprätta kemikaliereregister. För att kemikalierregistren ska bli effektiva och inte öka den administrativa bördan mer än nödvändigt föreslår vi att det införs harmoniserade minimikrav för vilken information som ska ingå i ett sådant kemikaliereregister. Tydligt definierade krav på vad kemikalierregistren ska innehålla innebär ökad likabehandling av företagen i EU, minskar osäkerheten kring vad som förväntas för att uppfylla lagstiftningen och förenklar utbyte av information i leverantörskedjorna. Sådana krav kan till exempel införas i en bilaga till direktivet.

I detta ärende har generaldirektören Per Ängquist beslutat. Maria Linderoth har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också juristen Johan Forsberg, Anne Marie Vass och Urban Boije af Gennäs deltagit.

Per Ängquist

Maria Linderoth

Beslutet är på grund av rådande situation med coronaviruset inte signerat.